Mustaks koristamine: töötame targalt, mitte palju

Helge Alt

5.September 2023

Ettevõttest

- Teadlik puhtus aastast 1998!
- Meie koolitustel on osalenud üle 19 000 inimese
- Teadlikku puhtuse saavutamiseks:
  - koolitame;
  - nõustame;
  - viime läbi auditeid;
  - aitame koostada hankeid;
  - aitame saavutada soovitud kvaliteeti
  - EVS 914:2020
  - APPA

Helge Alt

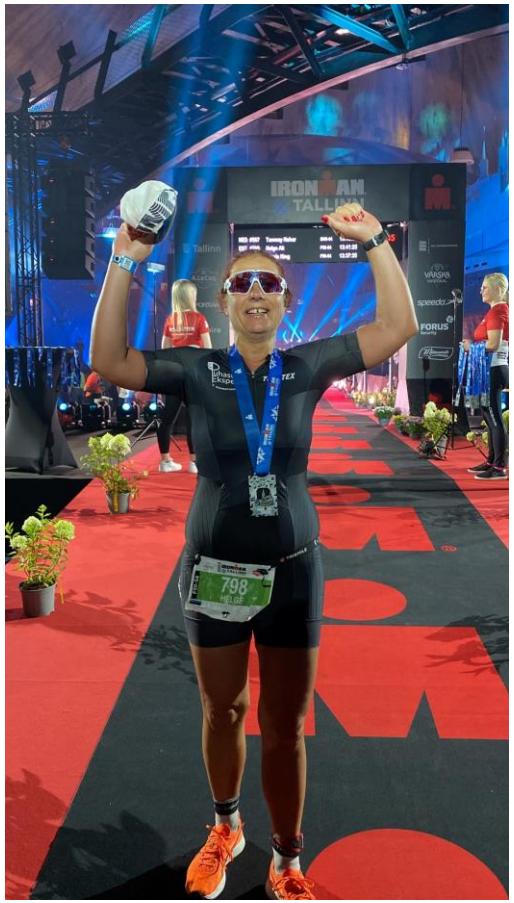

- Koristusvaldkonnas alates 1993
- Eesti ravijuhendi koostamise töörühma konsultant
- Biotsiidi seaduse rakendamise töörühm, Terviseamet
- Enesetäiendused koolitused erinevates riikides
- Mitmete heakorda, puhtust puudutavate standardite (EVS914, EVS944, EVS807), kutsestandardite koostamine
- Puhastusvaldkonna kutsekomisjoni esimees

Mis on koristamise eesmärk?

Selle töö väärtus? Kuidas muuta?

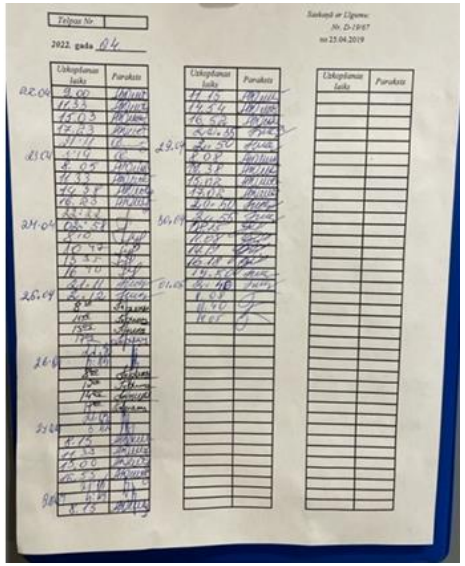

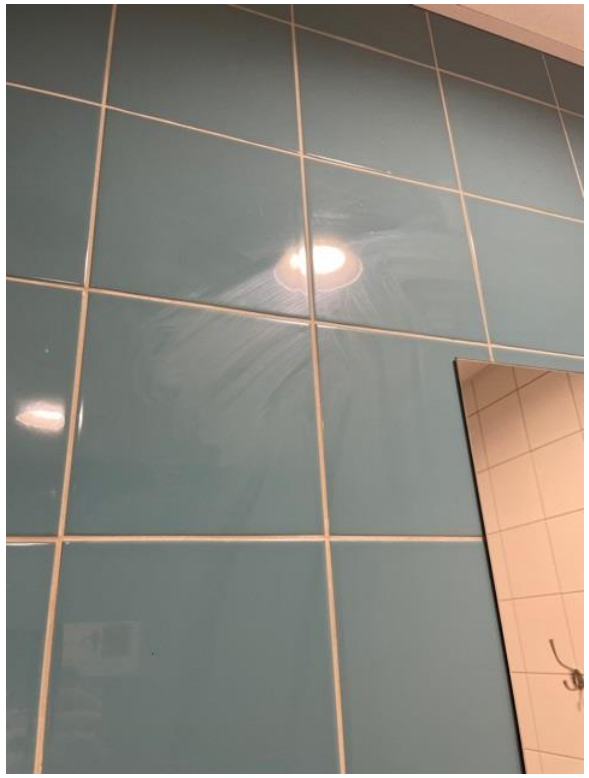

2. august 2021

10. september 2021

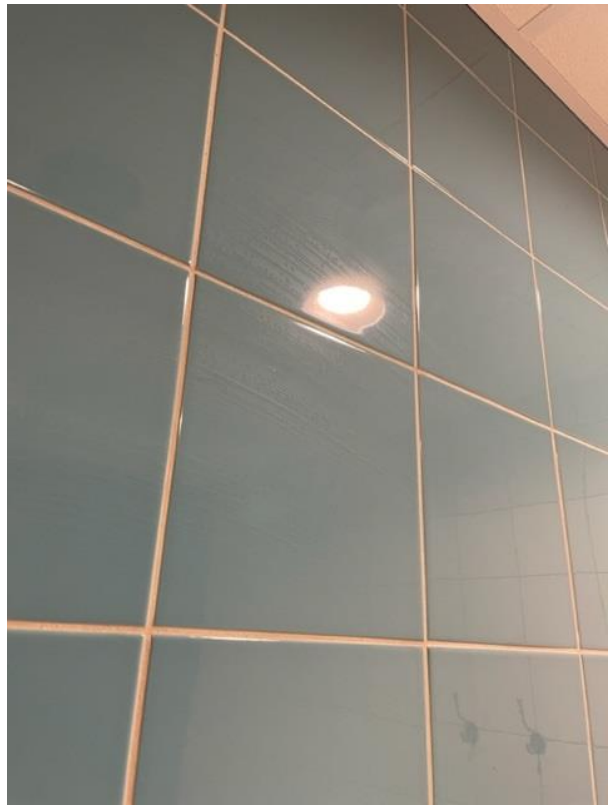

6. september 2022

Koristatakse 13 korda ööpäevas

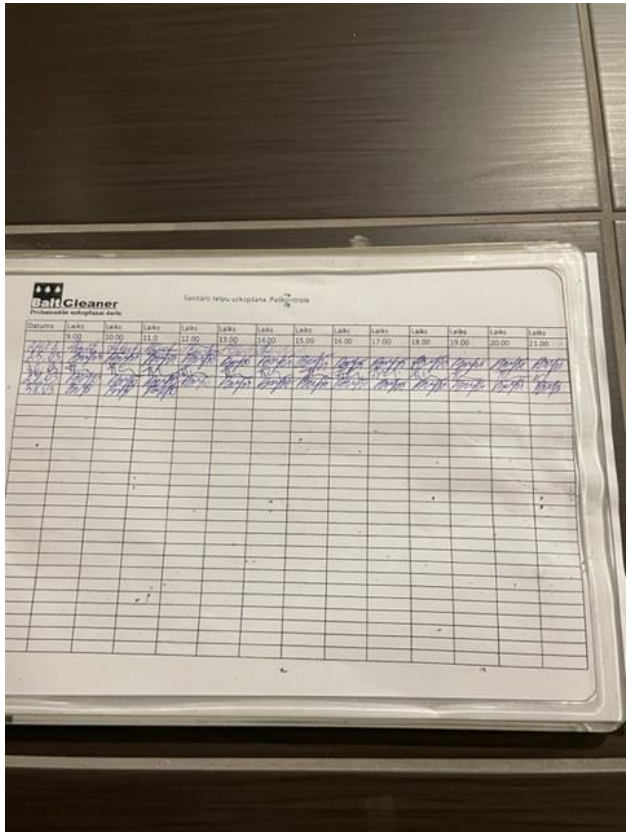

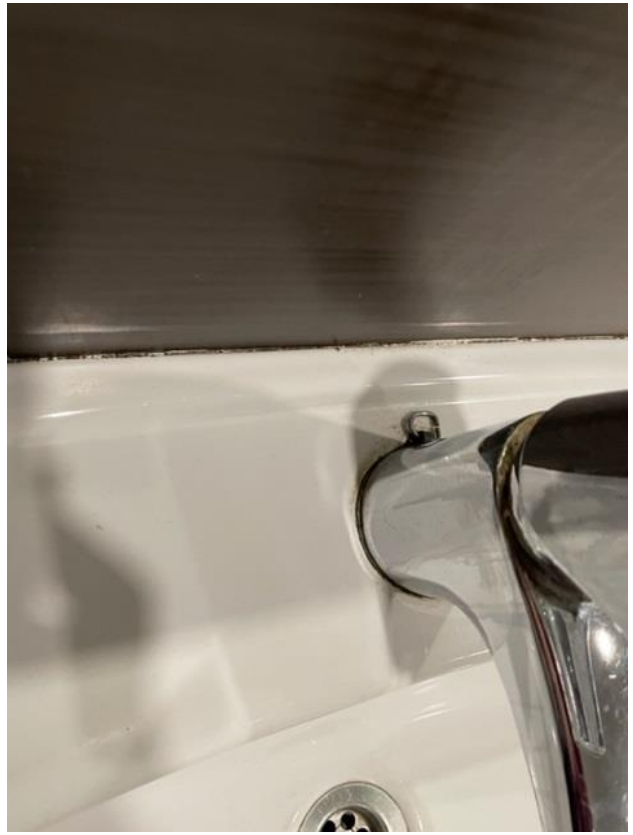

Mis aitaks – kas tellida koristust veel sagedamini?

Milline ressurss on kulunud?

Milline väärtus on sellisel tööl?

Aga mis siis aitaks?

Kas ja mille järgi on paika pandud – kui sageli, kui puhas peab olema?

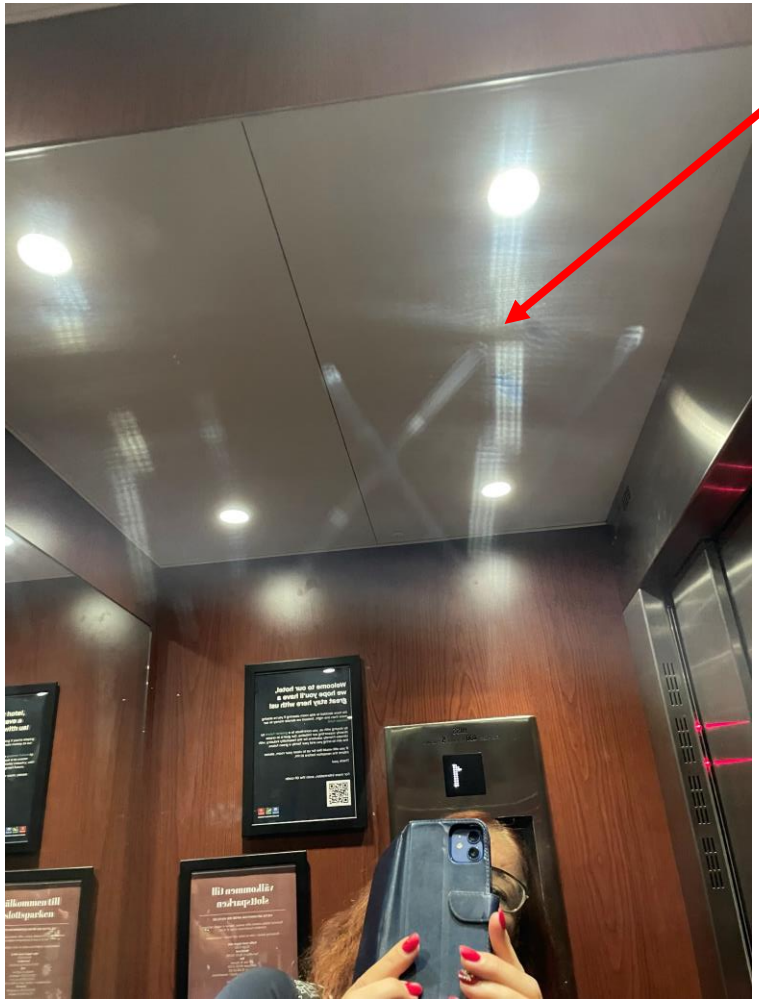

PUHTUSASTE

VAJADUSPÕHISE KORISTAMISE PLANEERIMINE

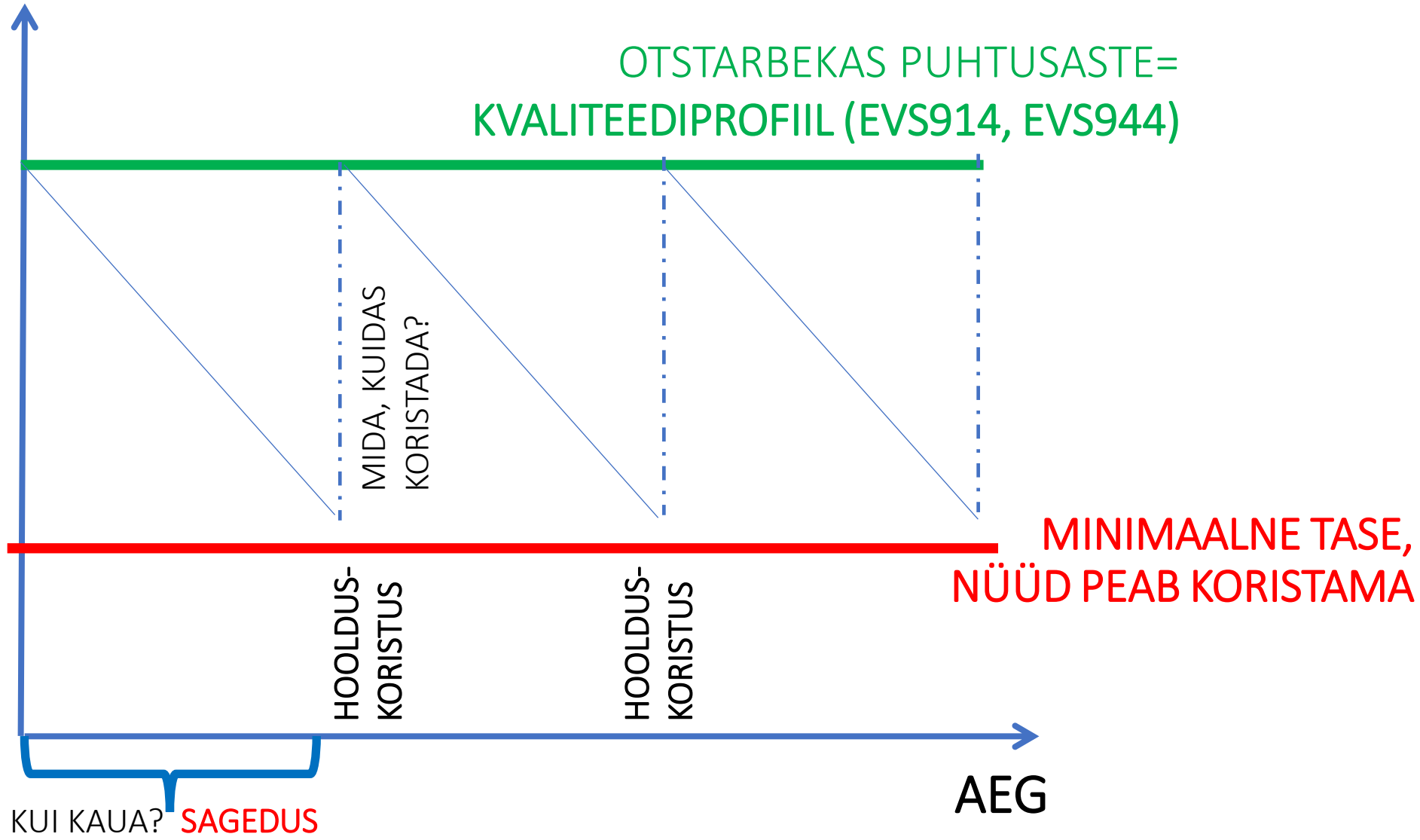

Mille järgi määratletakse sagedus?

- Tegevuse sagedus või kvaliteedisagedus?
- Klient määratleb- kvaliteedisagedus
- Puhastusteenuse pakkuja määratleb- tegevuste sagedused

Millele tuginedes on sagedused määratletud?

Mis mõjutab sagedust?

Kogemus näitab – tavapäraselt on 30-40% väärtusetut tööd

1. Kogutakse **andmeid** (tööaeg, kui palju kliente, kvaliteet, klientide tagasiside jms)

Teadlikkus – mida koguda, kus?

2. **Info** – mida sellest järeldada? Mida teha teisiti? Kuidas saab ressursse paremini ära kasutada?

Teadlikkus – tähenduslikud järeldused

3. **Tegevuse** ümberkorraldus vastavalt **tegelikule vajadusele** + **teadlik mustuse eemaldamine**

Teadlikkus – kust, kui sageli, kuidas mustust eemaldada? Oskustega töötaja 30% efektiivsem

Areng toimub kõikjal

Nõuded puhastusteenusele- nõutud kogemus ja pädevus 1

- Euroopa Liidu **ökomärgisega** või muu standardi EN ISO 14024 I tüüpi ökomärgisega, mis on Euroopa Liidus tunnustatud, ainete kasutamise kogemus
- Personali pädevuse suurendamine **koolitamisega**, mis hõlmab potentsiaalseid keskkonnamõjutegureid, sh puhastusainete õige doseerimine, reovee kõrvaldamine, jäätmete liigiti kogumine

Dokumenteeritud eesmärgipärane koolitus: kellele mis?
Millist koolitust eeldate teenuse ostjana?
Kuidas korraldate koolitused teenuse pakkujana?
Kas lahendus E-koolitus?
Ainult koolitus ei aita juurutada uut käitumist,
millised on järeltegevused?

Nõuded puhastusteenusele - nõutud kogemus ja pädevus 2

- Puhastusteenuse pakkumisel tuleb kehtestada **tegevuskord**, kuidas minimaalselt iga **nelja kuu tagant üks täistööpäev** seiratakse määruses toodud kriteeriume.

Nendeks on:

- kasutatud **koristusainete kogused**
- kasutatud **tarvikud**
- puhastamiseks **kasutatud vee kogus** ja vee **kõrvaldamise koht**
- puhastamise käigus tekkinud tahkete **jäätmete kogus** ja nende **liigiti kogumine**

Kuidas koguda? Kui 1 töödejuhataja viib reaalselt läbi 3 korda aastas igal objektil seiret 1 päev, siis 20 objekti puhul oleks see 60 päeva aastas, ehk 3 kuu töö. Antud panus, maksumus, väärtus? Kas on reaalne?
Kui andmed formuleeruks elektroonselt? Millist lisaväärtust annaks?

Seiramine 1 täistööpäev, min 3 korda aastas- kehtestada tegevuskord

Kui seda teha „paber-pliiats“ meetodil:

- 1 tööpäeva PTJ töötasu kulu tööandjale 150 eur + muud ressursid, mida kasutab. Aastas kulu kokku vähemalt 500 eur objekti kohta
- Mida teeme paberil olevate andmetega?

Elektroonne seiramine:

- Andmed kogutakse automaatselt
- Andmeid võimalik lihtsalt analüüsida ning nende põhjal teha järeldusi ja parendusi ehk saada reaalset kasu

Vähese keskkonnamõju tagamiseks on kohustus:

- Kasutada koristusaineid vastavalt juhendile
- Kus võimalik, kasutada ökomärgisega koristusaineid
- Minimeerida ühekordsete tarvikute kasutamist
- Tagada optimaalne vee kasutus
- Vähendada puhastamise käigus tekkinud jäätmete kogust
- Tagada jäätmete liigiti kogumine

Koolitus + tööaja, klientide külastatavuse jms seire (elektroonne) + kvaliteedi ja tööprotsessi hindamine.
Järjepidev andmete analüüs, järeldused, tööprotsesside parendamine.

Ained

- Kus aitab vesi ja mikrokiud?
- Vee ja mikrokiu teadlik kasutamine- sobiv meetod (mitu ml/lapivõi mopi kohta)
- Kus ja milleks on vaja aineid? Kas need on ökomärgisega?
- Ainete seire?
- Ainete doseerimine- automaatsed doseeringud? Kuidas ainet mõõdetakse?
- Kas kasutatakse pritspudelit või niisutuspudelit? Mis see kaasa toob?

Kas kõik saab olla elektroonne? Millist kasu tegelikult määruse rakendamine selles osas võiks tuua?

Tarvikud

- Milliseid tarvikuid, millises koguses vaja?
- Hetkel „müüb“ roheline, mida jälgida?
- Tegelik kasu?
- Ühekordsed tarvikud, paber koristuses- millised kulud?

Näiteks seire käigus selgus- kasutati 8 ühekordset lappi WC kohta, asutuses 1500 WC-d, kokku päevas 12 000 lappi päevas. Lapp kaalub 11 g, päevas tekib 132 kg jäätmeid, lappide maksumus päevas 132 eur. Puhastustõhusus väike.

Kasutatav vee kogus ja kõrvaldamine

- Vesi ämbris, kraani all pesemine, eelniisutatud koristustekstiilid?
- Kui on liiga märg meetod, mida see veel kaasa toob?

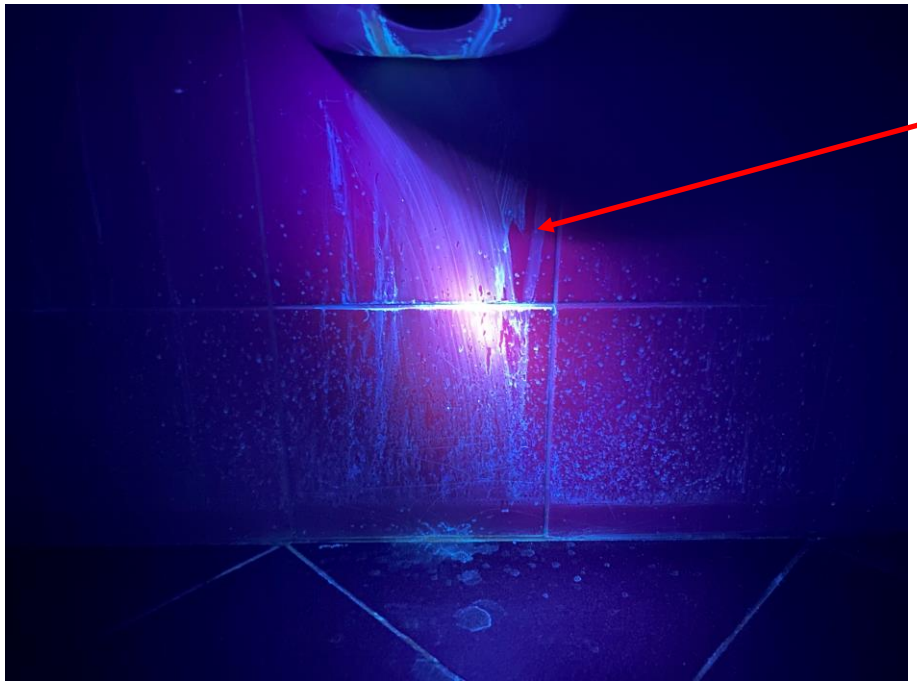

Mustusega maalimine – liiga märg meetod

Sobivalt niisutatud lapp, eemaldab lihtsalt mustuse

Eelniisutatud tekstiilid versus pesuvesi ämbris

- 10 korda väiksem veel kulu
- 20 korda väiksem koristusainete kulu
- 25% väiksem tööaeg
- Puhtamad pinnad- märg meetod sageli määrib
- Mikroorganismide areng pärsitud- märg keskkond soodne

Kraani all pesemine

- Lapi pesemiseks kuluv tööaeg - 1,5 min lapi kohta
- Kuluv vee kogus - 3 liitrit
- Kui 10 puhastusteenindajat selliselt pesevad lappi 20 korda päevas, siis tööaeg selleks kokku 5 tundi.
- Kui võrrelda sama kogust lappe kraani all pestes ja masinaga, siis kraani all pestes kulub 180 tonni vett aastas rohkem
- „Lisaväärtus“ – mustaks koristamine…

Koristamisel kasutatav vee kogus

- 25% tööajast vee vahetamine, mopi pesu jne- väärtusetu töö
- Veekulu puhastusteenindaja kohta (8 tundi) „ämbriga“– umbes 200 liitrit päevas
- „eelniisutatud süsteem“- professionaalne mopipesumasin 6 kg (umbes 50 moppi- st 2-4 puhastusteenindaja mopid)- 50 - 70 liitrit
- „Lisaväärtus“ – mustaks koristamine…

Koristamisel kasutatav vee kogus

Kasu eelniistatud koristustekstiilidega koristusest:

- veekulu 10 korda väiksem
- aine kulu 20 korda väiksem
- 25% väiksem tööaeg
- puhtamad pinnad
- vähem eripuhastustöid
- mikroorganismide areng pärsitud (niiske keskkond soodne!!!)

Minimeerida ühekordsete tarvikutega koristamist

- Mida kasutatakse- kindad? Prügikotid? Mida veel- ühekordsed lapid, paber, põlled jne?

- Näiteks 5-7 lehte paberit ühe WC koristuseks
- Kui sama tehakse 100-s ruumis, siis 600 lehte paberit päevas
- Kui ühe lehe hind 0,8 senti, siis aastas antud näite kulu 1 752 eur
- Üks paberi leht 2 grammi, jäätmeid tekib 438 kg aastas

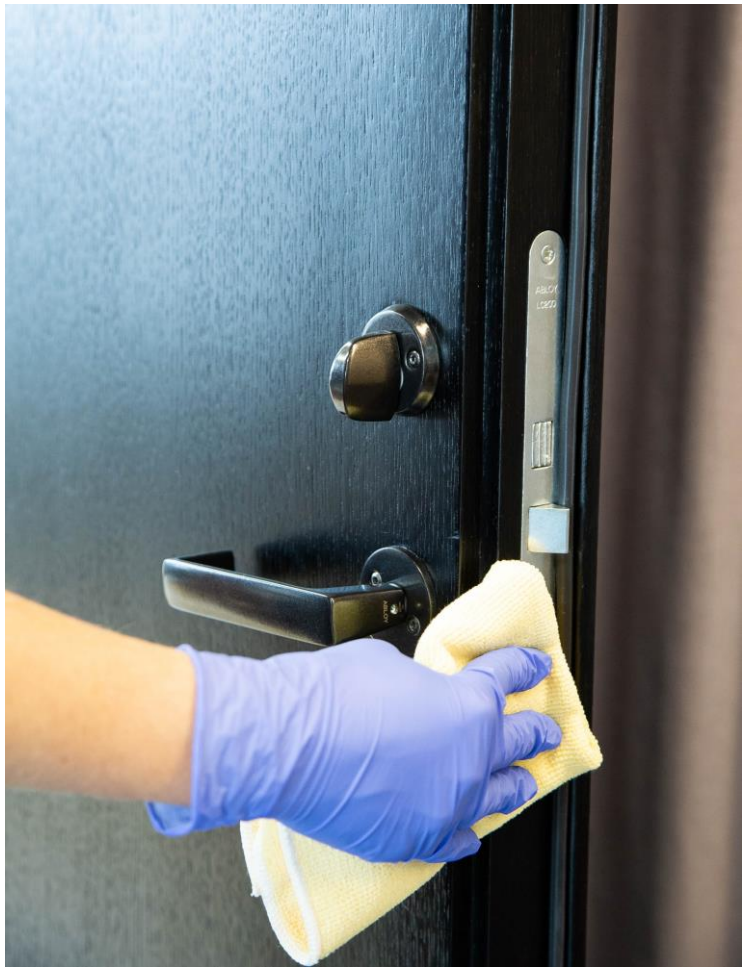

Jäätmete liigiti kogumine

- Koostöö
- Millised prügikastid?
- Kui sageli tühjendus, mis seda mõjutab?
- Millist paberit kasutatakse? Milleks?
- Kas paberikulu teenuse hinna sees või eraldi?

Personali pädevus- koolitused

- Puhastustööde juht (EKR tase 5)- võtmeisik
- Kuidas jõuab info iga puhastusteenindajani- puhastustööde juht õpetab? Kutsutakse koolitaja? **Elektroonnesüsteem-** iga uus töötaja läbib E-keskkonnas koolituse? Kuidas koolitused dokumenteeritakse? Millist kasu sellest tegelikult võiks saada ?
- **Koolitused ja tegelik tööefektiivsus-** mis peab tegelikult muutuma töötajate mõtlemises/ käitumises? Järjepidev kvaliteedihindamine (EVS914 Koristustööde kvaliteedi kokku leppimine ja hindamine) ja järeltegevused (uus koolitus).

Mis mõjutab veel keskkonnahoidlikkust?

- Kas koristus toimub päeval või õhtul-hommikul? Näiteks eeldatav tööaeg 24 tundi, st 3 puhastusteenindajat 8 tundi või 8 inimest 3 tundi?
- Päevavalgel või pimedas koristamine?
- Valgustus, elektrikulu?
- Igale omad tarvikud?
- Õpetamine, juhtimine?
- Kas eemaldatakse kuivanud või värsket mustust?

Puhastusteenuse piirid

- Puhtus on terviklik tunne:
- kuidas on lood nende kohtadega, mida puhastavad „oma inimesed“?
- nende puhastamisega seotud ressursid?
- milline mõju on puhastamata detailil?
- kas puhastusfirma saab puhastada?

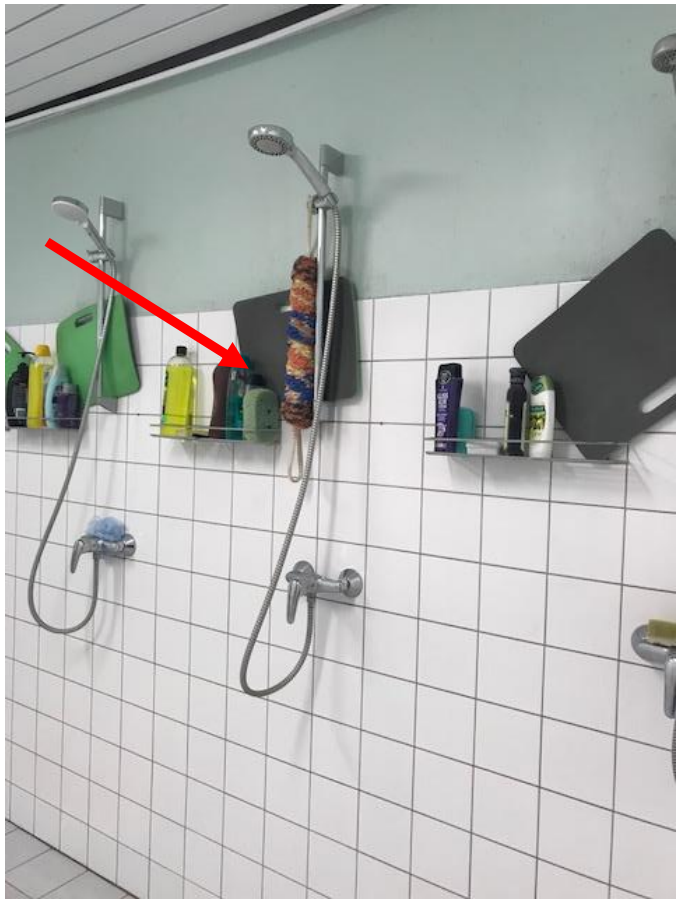

Hind?

- Mis mõjutab hinda?
- Milline on reaalne, optimaalne tööaeg?
- Kui puhas on puhas (EVS914)?
- **Teadlik puhtamine**- vähem aega, tarvikuid, aineid. Ühe töötunni väärtus suurem.
- Kui keegi teeb odavamalt, mille arvelt on see võimalik?
- Värske Hollandi kogemus – hind u 50%, siis on võimalik saada kvaliteeti.

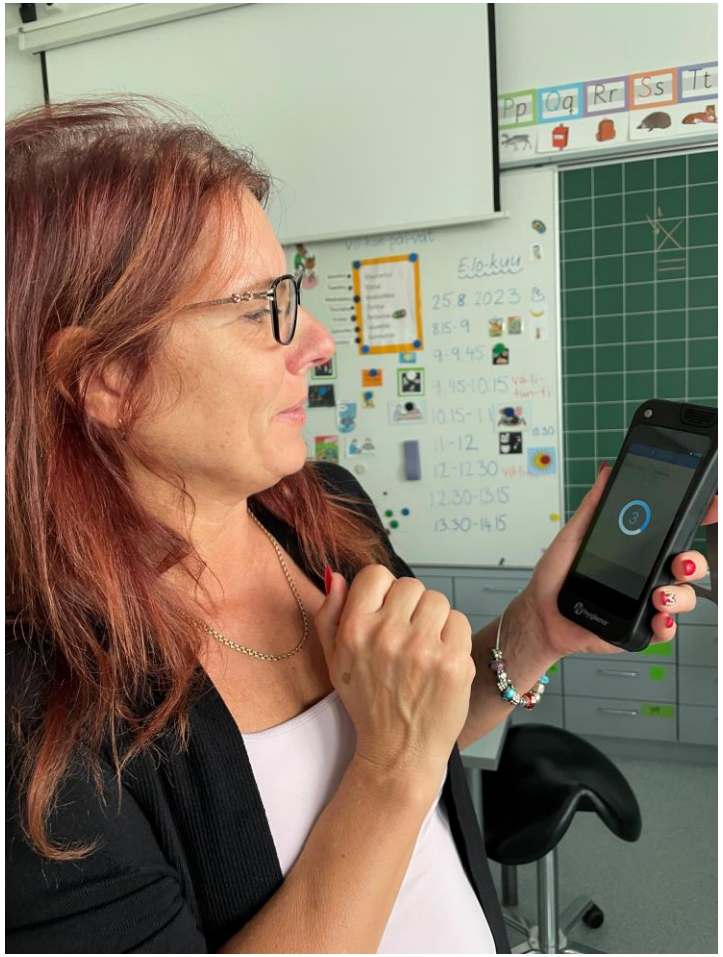

Kuidas anda ajale maksimaalne väärtus?

1. Kus olen, kuhu tahan jõuda?
2. Andmete kogumine (digitaliseerimine)
3. Andmetele tuginev teadlik plaan (muutus)
4. Teadlik, professionaalne, järjepidev tegevus

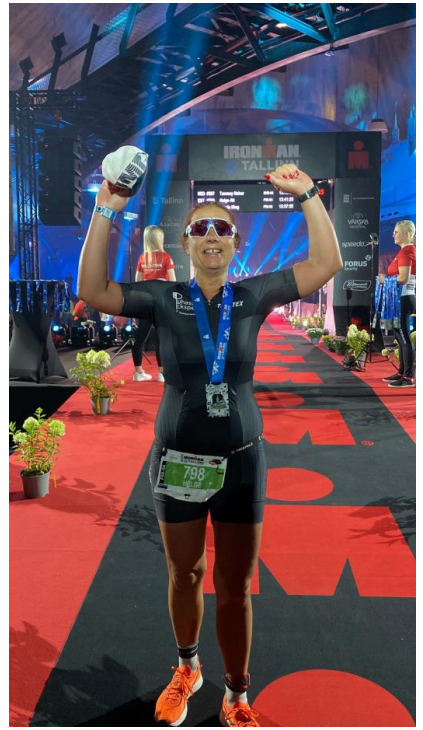

Määritud

Puhas

6 asja mis reedavad, et koristusega pole hästi

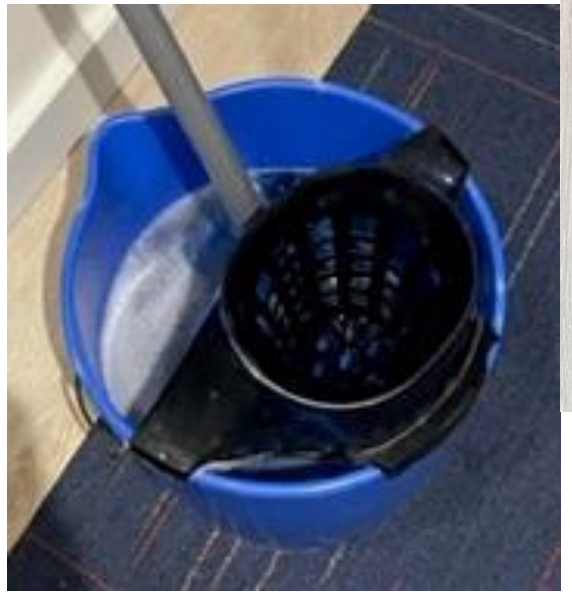

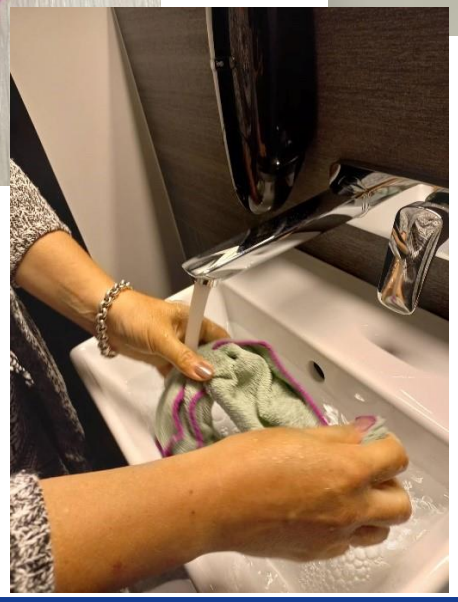

Kuidas täita määrust nii, et sellest sünnib reaalselt kasu?

Lahendus

Kui hankes/ lepingus on kirjas see mida vajatakse- **kui sageli, kui puhas** ja hiljem nii ka tehakse, siis probleeme ei ole!

Hästi koostatud hange/ pakkumus

Tulemuste järelevalve, analüüs, arendus

Koristamise käsiraamat – eesti, vene ja inglise keeles

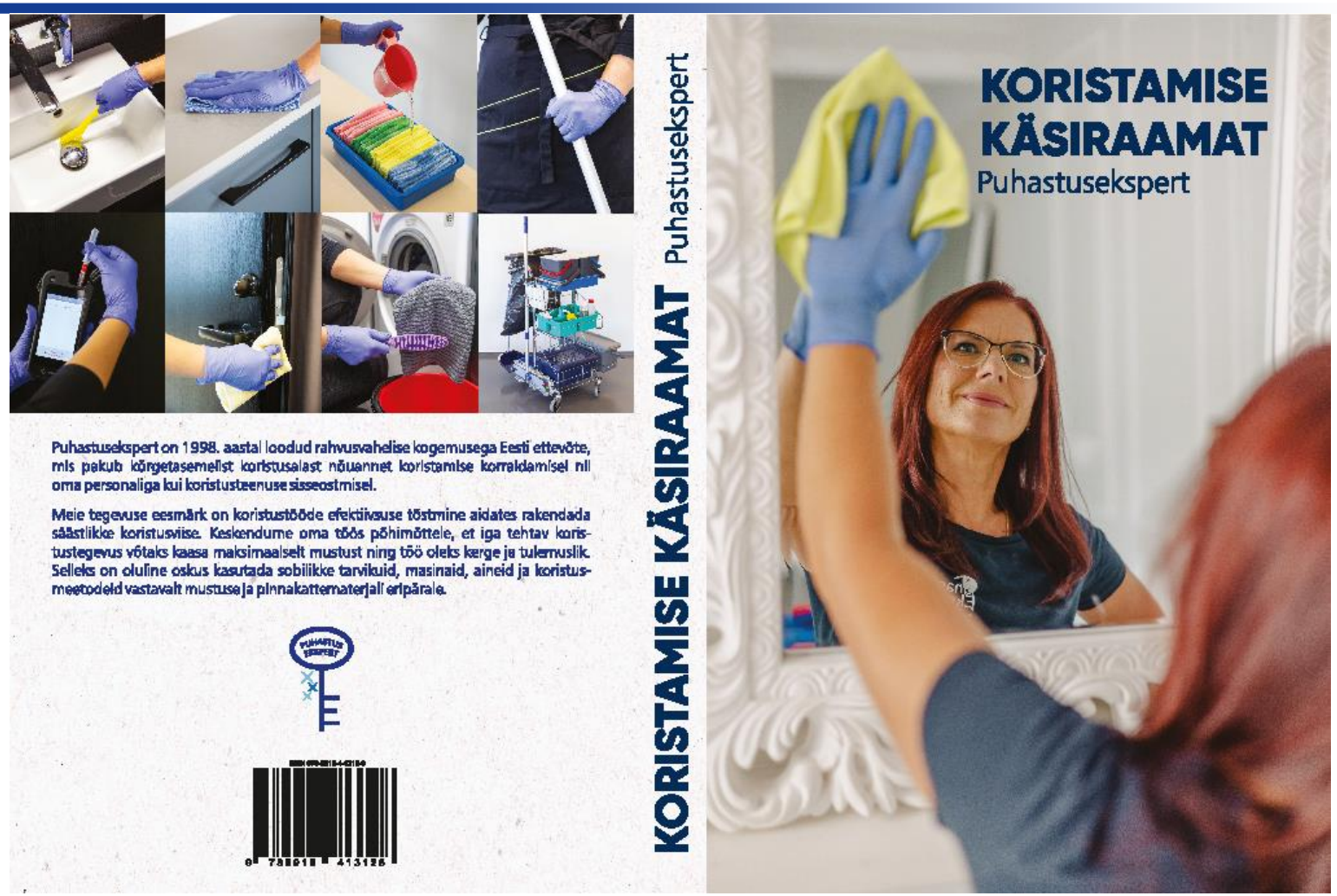

Rahvusvahelised Erasmus+ koostööprojektid

- „Safe and Effective Cleaning in Pandemic Situation“

Safe and Effective Cleaning in Pandemic Situation

- „Cleaning Ergonimics – to Prevent Occupational Diseases and Accidents“

CLEANING ERGONOMICS

- „Cost Effective, Need Based Cleaning – INSTA800“

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Kaasrahastas Euroopa Liidu programm „Erasmus+”

Kodukoristuse intensiivkursus

Puhastus Ekspert
TEADLIKULT PUHTAKS

Kas sa oled **kodu või külaliskorteri omanik** ja selle korras hoidmine võtab liiga palju aega?

Õpi kodu või külaliskorterit kiiresti ja stressivabalt koristama

REGISTREERUN E-KURSUSELE

Registreerunuid 17.05.2023: 146

Loome üheskoos teadlikult puhtama maailma!